

Semestrální práce HKUI

Ronald David Laing

Autor:
Datum:

Milan Horánek
27. prosince 2019

1 Úvod

R. D. Laing byl původem skotský psychiatr, známý především díky svým teoriím psychoanalýzy. Za svůj život vystřídal řadu medicínských zaměstnání, vždy se zaměřením na psychiatrii. Díky svým knihám se stal už v průběhu života populárním, avšak díky jeho pozdějším počinům nebyl uznáván ve všech kruzích. Všeobecně významné byly zejména jeho texty pojednávající o psychoanalýze, které publikoval zpočátku své kariéry. Poté byl ale ovlivněn existencialistickými názory, které přicházely od vědců z Ameriky. Publikace z této doby se staly základem antipsychiatrie. Laing se však k této skupině vědců nikdy nehlásil, i přesto že jeho názory tvořili její definici.

1.1 Psychoanalýza

Psychoanalýzu můžeme definovat jako soubor psychologických teorií a metod léčby psychických problémů. Psychoanalýza se dodnes rozvíjí a proniká i do dalších odvětví jako jsou kognitivní vědy, neurologie nebo sociologie. Obecně se dá říci, že se věnuje skrytým procesům v lidské mysli. Existuje několik přístupů k psychoanalýze. Nejznámější vychází z práce Sigmunda Freuda, která rozděluje lidskou mysl na vědomí, předvědomí a nevědomí. Každá z těchto vrstev má své procesy, které tvoří základ lidské psychiky.

1.2 Antipsychiatrie

Neuznává klasickou psychiatrii jako vědní obor. Podle ní je psychiatrie jen oporou patologické společnosti a snaží se ukázat, jak nekonzistentní samotná psychiatrie je, protože na řadu otázek neposkytuje odpovědi.

Antipsychiatrie odmítá psychické poruchy jako nemoci a vykládá je jako reakce na sociální prostředí. Snaží se tak být nezávislá na zavedených hodnotách a morálce. Odmítá také léčbu pomocí léků (chemickou) a pomocí elektrošoků. Specializuje se spíše na léčbu cestou alternativních metod. Některé z těchto léčebných postupů se uchytily i v dnešní době. Ať už z důvodu, že se osvědčily, tak z důvodu větší přijatelnosti (např. z církevních důvodů).

2 Životopis

R. D. Laing se narodil roku 1927 v Glasgow. Dle vlastního popisu měli jeho rodiče antisociální povahu, což pravděpodobně způsobilo jeho časté deprese v životě a také sklony k alkoholismu. V Glasgow vystudoval gymnázium a nastoupil na medicínu v tamní univerzitě. Jeho častá konzumace alkoholu ho ale dostala do psychického stavu, který ho vedl k neuspěchu i v předmětech, ve kterých se vyjímal. To způsobilo, že na první pokus neobdržel svůj doktorský titul. Ten obdržel až v roce 1951 a stal se doktorem.

Jeho první profesí byla práce v psychiatrickém ústavu, kde se setkal s řadou postižených lidí, ale také s lidmi, kteří se snažili jen psychické potíže předstírat, ale následná léčba je u nich skutečně vyvolala. To u Lainga vyústilo v jeho přístup k psychiatrii, kterým ho můžeme znát. Po chvíli se vrátil zpět do Glasgow, kde nastoupil jako lékař do místní nemocnice. Zde se setkal s řadou kolegů, se kterými sympatizoval v jejich směru (existencialismus), ale odporoval jejich léčebným metodám.

V roce 1956 nastoupil na Tavistock Institute v Londýně, kde přetrval až do roku 1964. Tento institut je známý především pro své studie a praxe v psychoterapii, tedy oboru kam spadá i psychoanalýza. V roce 1965 založili Laing a jeho kolegové Philadelphia Association (bristká nadace), pod kterou spustili projekt v Kingley Hall (budova v Londýně). V rámci zmíněného projektu žili společně pod jednou střechou pacienti a lékaři.

Při práci na tomto projektu ho kontaktoval norský spisovatel Axel Jensen, který trpěl psychickými problémy. Laing se ho rozhodl léčit a brzy se stali blízkými přáteli. Nastěhoval se také na jeho loď ve Stockholmu, kde nějakou dobu pobýval. V pozdější fázi svého života začal nabízet kurzy "znovuzrození", kdy osoba měla znovu zažít obtíže jejího porodu. Tyto potíže měli být mentálně produkovány ostatními účastníky kurzu. Laingovi kolegové ho začali považovat za šíleného a dle některých i on sám začal trpět psychózou.

Měl 10 dětí, o které se dle jejich slov nestaral, což bylo ironické vzhledem k tomu, že Laing byl známý též jako rodinný psychiatr. Některé z dětí zdědili jeho psychické problémy a měli obtížný život.

3 Práce

Jeho uznávanou životní práci lze rozdělit mezi 3 následující knihy, které vydal.

3.1 Divided Self

Kniha **Divided Self** (*"Rozdělené já"*) pojednává o psychóze, tedy stavu kdy u člověka dojde k rozchodu chování, vnímání a prožívání. To je způsobeno vlivem abnormálních chemických pochodů v mozku a u pacienta se začnou objevovat bludy, kterým bezmezně věří. Dodnes se jedná o důležité psychoanalytické dílo jak z pohledu vědecké společnosti tak z pohledu Laingova portfolia, protože jeho další díla se už od psychoanalýzy značně odklání a projevují se v nich spíše antipsychiatrické názory.

3.2 Sanity, Madness and the Family

Jeho další kniha **Sanity, Madness and the Family** (*"Zdravý rozum, šílenství a rodina"*), kterou napsal společně s Aaronem Estersonem, se stala základním textem antipsychiatrie, i přesto že on sám se k této skupině nikdy nehlásil. V této knize autoři popisují své zkušenosti s pacienty, kteří trpěli psychózou a schizofrenií. Dokazují, že chování pacientů je pochopitelné a konzistentní v kontextu, ve kterém vzniklo.

3.3 The Politics of Experience

Dílem důležitým pro *kybernetiku* je kniha **The Politics of Experience** (*"Politika zkušenosti"*). Autor zde rozvíjí koncept **dvojně vazby**, který zformuloval Gregory Bateson. Dvojná vazba (*double bind*) je způsob komunikace, při kterém jedinec dostává od komunikující osoby 2 neslučitelné informace současně. Daná osoba se tak dostává do neřešitelné situace. Při častém opakování může dojít k rozvoji psychických poruch a vzniku psychózy.

Pro kybernetiku je dvojná vazba důležitá jako spojení asociace a kreativity. Pomocí dvojně vazby můžeme vytvořit vzor, u kterého následně můžeme předpokládat interpretaci s jistou mírou kreativity.

Zdroje:

wikipedia.org

studium-psychologie.cz

A. M. Andrew - A Missing Link in Cybernetics: Logic and Continuity